

VAKA TANIMI

Akut = son 2 hafta(14 gün)

Akut ishal : Son 24 saatte (dehidratasyon olsun olmasın)

3 veya daha fazla dışkılama

Akut kanlı ishal : Son 24 saatte (dehidratasyon olsun olmasın) 3

veya daha fazla dışkılama olması ve dışkıda

kan görülmesi

ANAMNEZ

* Günde kaç kez dışkılama oluyor?

- Ne zaman başladı?
- Dışkıda kan ya da mukus var mı, yoksa su gibi mi?
- Ne yediniz?
- Ne zaman yediniz?
- Çevrenizde ishali olan başka kimseler var mı?
- Yakın zaman içinde seyahat ettiniz mi?
- Yakın zaman içinde ilaç kullandınız mı?
- Başka bir hastalığınız var mı?

FİZİK İNCELEMEDE;

Ateş

Nabız

Kan basıncı

Dehidrasyon bulguları ve derecesi

Dışkı Özelliklerine Göre Tanı

	Enterit	Kolit	Sekretuar ishal
Görünüm	Sulu	Mukuslu/Kanlı	Bol sulu
Koku	Asidik (ekşimsi)	Pürülan	Az (önemsiz)
Miktar	Artmış	Az	Çok artmış
Lökosit varlığı	Yok/Az	Bol	Yok

Klinik Bulgularla Etkenlerin İlişkisi

Klinik	Kaynak	Etken
Birkaç yumuşak veya sulu dışkılama	İnce barsak	V.cholerae, ETEC, Shigella, Giardia
Çok sayıda ama miktarı az dışkılama	Kalın barsak	Shigella, Salmonella, Campylobacter, E.histolytica
Tenezm	Kolit	Shigella, Salmonella, Campylobacter, E.histolytica
Kusma	Gastroenterit	S.aureus, B.cereus, Rotavirus, Noravirus
Ateş	Mukozal invazyon	Shigella, Salmonella, Campylobacter

Üst GIS Şikayetleri (Bulantı, kusma)

İnkübasyon periyodu	Şikayet ve semptomlar	Etken
< 1 sa	Bulantı, kusma, alıngandı; tat, ağızda yanma	Antimon, kurşun, arsenik, bakır, kadmiyum, ginko, florid, kalay
	Bulantı, kusma, ağırma, ishal, karın ağrısı	Mantar
1-2 sa	Bulantı, kusma, siyanöz, baş ağrısı, baş dönmesi, dispne, titreme, bilinç kaybı	Nitritler
1-6 sa; ort. 2-4 sa	Bulantı, kusma, ağırma, ishal, karın ağrısı, halsizlik	S.aureus ve enterotoksinleri, B.cereus ve emetik toksini
6-24 sa	Bulantı, kusma, ishal, susama, pupil dilatasyonu, kollaps, koma	Kabuklu deniz ürünlerinin zehirleri, mantarlar (Amanita, Phallia, Gyromitrin)

Alt GIS Şikayetleri (Karında kramp, ishal)

İnkübasyon periyodu	Şikayet ve semptomlar	Etken
1-12 gün, genellikle 7 gün	Bol sulu ishal, karın ağrısı, halsizlik, ateş, anoreksi, bulantı, kusma,	<i>Cryptosporidium spp.</i>
1-6 hf	Mukoid ishal (yağlı gaita), karın ağrısı, kilo kaybı	<i>Giardia lamblia</i>
1-bir kaç hf; ort 3-4 hf	Karın ağrısı, ishal, kabızlık, baş ağrısı, uyusukluk, ülserler, bazen asemptomatik	<i>Entamoeba histolytica</i>
3-6 ay	Sinirlilik, uykusuzluk, ağılık ağrısı, anoreksi, kilo kaybı, karın ağrısı, bazen GE	<i>Taenia saginata, Taenia solium</i>